

Fidoyilik –
Vatanga xizmat demak!

1913-yil aprel oyidan chiqqa boshlagan

Zarafshon

www.zarnews.uz [@zarnews_uz](https://www.facebook.com/zarnews.uz) [@zarnews_uz](https://twitter.com/zarnews_uz)

Hokimlar Bulung'ur tajribasini o'rgandi

Viloyat hokimi tashabbusi bilan o'tgan yildan buyon tuman va shaharlar sektor rahbarlari hamda ularning kotiblari uchun sektorlar faoliyatini sifat jihatidan yaxshilash, hududni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan ishlarni natijadorligiga qaratilgan seminarlar o'tkazilmoqda.

Joriy yilgi ilk seminar Bulung'ur tumanida o'tkazildi. Unda viloyat hokimligi tashkiliy-kadrlar guruhi rahbari Behzod Rahmatullayev, tuman hokimi Samandar Astonov tuman va shaharlar birinchi sektor rahbarlari, ularning kotiblari hamda tegishli boshqarma mas'ul rahbarlarini Bulung'ur tajribasi bilan tanishtirdi.

Sektor rahbarlari tumanning Olmazor mahallasi hududida qurilayotgan «Yangi O'zbekiston» massivi bilan tanishdi.

Yangi massiv uchun 24 gektar yer maydoni ajratilgan bo'lib, 56 ta ko'p qavatlari uy-joy, 990 o'rinni 2 ta maktab, 120 o'rinni 2 ta maktabgacha ta'lim tashkiloti, mahalla binosi, oilaviy poliklinika va sport maydonchalari barpo etilishi belgilangan. Ayni paytda qurilish ishlari davom etmoqda va 2025-yilda ishlari to'liq yakunlanadi.

Keyingi manzil 2023-yilda investitsiya dasturi asosida "METIN BUSINESS FRUITS" MChJ tomonidan G'o'bdin massivida ishga tushirilgan, yiliga 6 ming tonna sabzavot mahsulotlarini qayta ishlash va quritish loyihasi bo'ldi. Koxxonada qiymati 25,9 milliard so'mlik loyiha amalga oshirilishi natijasida 20 ta yangi ish o'rni yaratilgan. Shuningdek, koxxonada ta'sischisi tomonidan 2022-yilda lalmi yerlarda yomg'irlatib sug'orish tizimini joriy qilish orqali boshqoli va dukkakli mahsulotlar yetishtirish yo'liga qo'yilgan.

Tadbir doirasida Olmazor mahallasi da davlat xususiy sheriklik asosida 120 o'rinni maktabgacha ta'lim tashkiloti foydalanshinga topshirildi.

Sektor rahbarlari Fozil Yo'Idosh uy-muzevida bo'lib, «Chavqi» xalq folklor etnografik ansamblini chiqishlarini tomosha qildi, huddudda amalga oshirilayotgan loyihami bilan tanishdi.

Shundan so'ng rahbarlar tumanda

"Bir mahalla – bir mahsulot" tamoyili asosida aholi tomorqasidan samarali foydalanshinga tajribasini o'rgandi.

- Tumanda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirish, tomorqadan foydalanshing, qurilish-bunyodkorlik va obodonlashtirish ishlari yaxshi yo'iga qo'yilgan, - deydi Narpay tuman hokimi Sherzod Rahmonov.

- Bu tajribalarni tumanimiz mas'ullari ishtirotka o'rgandi va tumanimizda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash va aholini tomorqadan samarali foydalanshinga o'rgatish, mahallalar infratzulmasini yaxshilash hamda qurilish-obodonlashtirish bo'yicha qo'llaymiz.

Tumanning Mingchinor mahallasida birinchi sektor shabi faoliyat ko'rsatmoqda. Sektor rahbarlari shtab faoliyatini bilan tanishib, aholi murojaatlari bilan ishlash tajribasini o'rgandi.

- Aholi muammolarini o'rganishda mahalla yettiligi, deputatlar bilan hamkorlikni yo'iga qo'yganmiz, - deydi tuman hokimi S.Astonov. - Mahalla mas'ullari muammo yuzasidan bizga murojaat qiladi, biz esa muammoni hal qilish uchun o'sha hudud deputatini jaib qilamiz va masalanai nazoratga olamiz. Bu deputatarning ham muammolarni joyiga borib o'rganishiga turki bo'ladi.

2022-yilda Prezidentimiz Kasbi tuman Qamashi mahallasi misoldida respublikaning har bir tumanida bittadan «Obod mahalla maskani» tashkil etish topshirig'ini bergen edi. Bu bo'yicha bizza Mingchinor mahallasi tanlangan. Hozirda mahallada «Amr-ul Baxr VMJ» MChJ Bulung'ur filiali ishga tushirilgan. Bu yerda charm poyabzallar ishlab chiqariladi.

Rahbarlar ushbu MChJ va tumanda «Daka intex», «Garden plast» korxonalarini faoliyatini bilan ham tanishdi.

Fazliddin RO'ZIBOYEV.

1

BIZ ISHLAYLIK, BAHONI XALQ BERSIN

Paxtachi tumani viloyat markazidan birmuncha uzoq bo'lgani uchun ommaviy axborot vositalarida u yerdag'i ijtimoiy-iqtisodiy hayot, amalga oshirilayotgan ishlari, kuzatilayotgan o'zgarishlar haqida ko'pam materiallar berilavermaydi.

Bundan tashqari, bir necha yil oldin rahbarlarda mass-media uchun ochilish bo'lgan davrda kuzatilgan jo'shqinlik bugun susaygandek. Shu omillarni hisobga olib Paxtachi tumani hokimi Muzaffar Hamdamovga bir nechta savol bilan murojaat qildik.

- Muzaffar Yazdonovich, suhbat avvalida ortga bir qur nazar solsak. Chunki 2020-yillardagi intervylarida Qizbuvni, Qarnabota tog' tizmalarda qazilma boyliklar ko'pligini, ularga investitorlarning qiziqlishi katta ekanligini aytgansiz.

Oradan qariyb 4 yil o'tdi, qanday natijalarga erishildi?

- Haqiqatan ham Qizbuvni, Qarnabota tog' tizmalari qazilma boyliklariga boy va bu imkoniyatdan to'g'ri foydalanayotgan mahalliy tadbirkorlarimiz ham yetarli.

Misol uchun, "Alisher poliz ekinlari" fermer xo'jaligi rahbari Ulug'bek Begimov tomonidan Kichik Qarnab hududida 6,4 gektar yer maydonida 200 ta ish o'rni yaratilishi ko'zda tutilgan gips kukuni ishlab

chiqarish loyihasi deyarli yakuniga yetdi. Loyihaning qiymati 3 million dollardan ziyod.

Tadbirkor hozirgi kunda temir-beton, gipsokarton, kafel mahsulotlari ishlab chiqarish loyihasini boshlagan. Bu loyihami bilan oshirishda Xitoy davlati bilan hamkorlik qilinmoqda.

Bundan tashqari "Madina savdo belgisi" korxonasi rahbari Habib Sadinovning gips mahsulotlari ishlab chiqarish loyihasi ham deyarli yakuniga yetmoqda. Xitoydan keltirilgan uskunalar o'rnatilgan loyiha qiymati 2,5 million dollarga teng. Loyiha doirasida 100 ga yaqin yangi ish o'rni yaratilishi ko'zda tutilgan.

(Davomi 2-sahifada) >>

**KUN
HIKMATI**
Kam ta'minlanganlik kimning nimaga va qancha ehtiyoji borligi bilan aniqlanishi lozim

2024-yil 30-aprel, seshanba,
51 (23.928)-son

SHENSI BILAN HAMKORLIK RIVOJLANADI

Samarqand viloyati va Shensi provinsiyasi. Bu ikki hudud o'rtaisdagi do'stona aloqalar yildan-yilga mustahkamlanib, savdo-iqtisodiy aloqalar kengaymoqda, sherklikning turli shakllari rivojlanmoqda, tovar ayirboshlash hajmi ko'paymoqda. Va eng muhim, ko'p yo'nalishlarda o'zaro hamkorlik qilish istagi ortib boryapti. Bu haqda viloyat hokimining Shensi provinsiyasi gubernatori Chiao Gan boschchiligidagi XXR delegatsiyasi bilan uchrashuvida so'z yuritildi. Muloqot iliq, do'stona muhitda o'tdi.

Viloyat hokimi joriy yilning yanvar oyida Samarqand delegatsiyasining Shensi provinsiyasiga tashrifi chog'ida ko'rsatilgan e'tibor uchun minnatdorlik bildirdi. Yaqin aloqalar tufayli bugungi kunda aniq natijalarni mavjud. Ikki hudud ishlilarmonlari o'rtaida qirqdan ortiq shartnomalar imzolandi, bundan tashqari, yaqinda shensilik tadbirkorlar viloyat hududlarida bo'lib, mavjud salohiyat bilan tanishib, 11 yo'nalishda hamkorlik qilish bo'yicha kelishib oldilar.

Erkinjon Turdimov ta'kidlaganidek, mazkur uchrashuv mintaqaviy hamkorlikni rivojlanishda muhim qadam bo'ldi. Bugun Shensi ko'plab sohalardagi tajribasi biz uchun muhim. Madaniyat va turizm sohalarida, xususan, Samarqand va Shensi shaharlarida madaniyat kunlarini o'tkazish ahamiyatlidir.

Shensi gubernatori viloyat hokimining fiklari va takliflari ni qo'llab-quvvatladi va o'zaro hamkorlik uchun keng istiqbollar mavjudligini aytди. Imzolangan qo'shma shartnomalar doirasida Samarqand viloyatida loyihalarni amalga oshirish bosqichlari haqidagi ma'lumot beruvchi tadbirkorlar bilan muntazam uchrashuvar

o'tkazib kelmoqda. Shensi gubernatori savdo va sarmoya, shuningdek, qishloq xo'jaligi, qishloq xo'jaligi texnologiyasi, ta'lim va fan kabi sohalarda hamkorlikni faollashtirishni taklif qildi.

Yakun tomonlar ikki hudud munosabatlari har tomonlama strategik sherklik darajasiga ko'tarish va belgilangan barcha masalalar bo'yicha yaqindan hamkorlik aloqalarini davom ettirishga kelishib oldilar.

Viloyat hokimligi axborot xizmati.

Askarlar qasamyod qildi

Markaziy harbiy okrug qo'shingchilari harbiy xizmatni o'tash uchun Samarqand gornizoniga kelgan muddatli harbiy xizmatchilar qasamyod qabul qildi.

Samarqand xalqaro turizm markazida "Bir Vatanda, bir vaqtida, bir masofaga, bir maqsadda birga yuguramiz!" shiori ostida havaskorlar o'rtaida an'anaviy "Yangi nafas" ommaviy yugurish musobaqasi o'tkazildi.

Unda besh ming nafr ishtirokchi 6 kilometr masofaga yugurdi.

Musobaqa natijasiga ko'ra, o'tgan yilgi bellashuvda ham g'olib bo'lgan pastdarg'omlik sportchisi Komil Fazilov marra chizig'ini yana birinchi bo'lib bosib o'tdi. Keyingi o'rinnar yana bir pastdarg'omlik sportchisi Temur Ahmatullayev va oqdaryolik Namozbek Bobomurodova nasib etdi.

Qizlar o'rtaida ham birinchi o'rinnar pastdarg'omlik Elnoza Mahmarayimova qo'lg'a kiritgan bo'lsa, keyingi o'rinnar oqdaryolik sportchilar Farangiz Abdubakirova hamda Sabrina Omonova egalladi.

Para sportchilar bahsida oqdaryolik

Shohruh Ro'ziqulov birinchi, toyloqlik sportchilar E'zozbek Omonov va Sunnat Bobomurodov ikkinchi, urgutlik Dilbek Tugalov hamda Samarqand tumanidan Ravshan hamda Aliyev uchinchisi bo'ldi. Qizlar o'rtaida bahsida Samarqand tumanidan Safina Zodayeva mutlaq g'olib deb topildi.

Marafonda «Eng keksa ishtirokchi», «Eng yosh ishtirokchi» va turti nominasiyalar bo'yicha ham g'oliblari aniqlandi. Musobaqa g'oliblari diplom va esdalik sovg'alar bilan taqdirlandi.

Tantanali tadbirda Markaziy harbiy okrug qo'mondonligi, viloyat hokimligi, faxriyalar, davlat va jamoat tashkilotlari vakillari hamda askarlarning ota-onalariga yaqinlari ishtirok etdi.

Har bir askarga Prezident sovg'asi — "Temur tuzuklari", "O'zbekiston tarixi" kitoblari topshirildi. Shuningdek, askarlarning orasida qisqa fursat ichida jismonan va ma'naviy tayyorgarligi bilan namuna bo'lgan askarlarning ota-onalariga harbiy okrug qo'shingchilari qo'mondonligining tashakkurnomasi topshirildi.

Harbiy orkestr jamoalari, xushovoz xonandalarning konserdasturi, viloyat drama teatri ijodkorlarining sahna ko'rinishlari, harbiy xizmatchilar tomonidan tayyorlangan qo'l jangi va faxriy qorovulning ko'rgazmali chiqishlari namoyish etildi.

Paxtachi tumani viloyat markazidan birmuncha uzoq bo'lgani uchun ommaviy axborot vositalarida u yerdag'i ijtimoiy-iqtisodiy hayot, amalga oshirilayotgan ishlari, kuzatilayotgan o'zgarishlar haqida ko'pam materiallar berilavermaydi.

Bundan tashqari, bir necha yil oldin rahbarlarda mass-media uchun ochilish bo'lgan davrda kuzatilgan jo'shqinlik bugun susaygandek.

Shu omillarni hisobga olib Paxtachi tumani hokimi Muzaffar Hamdamovga bir nechta savol bilan murojaat qildik.

- Muzaffar Yazdonovich, suhbat avvalida ortga bir qur nazar solsak. Chunki 2020-yillardagi intervylarida Qizbuvni, Qarnabota tog' tizmalarda qazilma boyliklar ko'pligini, ularga investitorlarning qiziqlishi katta ekanligini aytgansiz.

Oradan qariyb 4 yil o'tdi, qanday natijalarga erishildi?

- Haqiqatan ham Qizbuvni, Qarnabota tog' tizmalari qazilma boyliklariga boy va bu imkoniyatdan to'g'ri foydalanayotgan mahalliy tadbirkorlarimiz ham yetarli.

Misol uchun, "Alisher poliz ekinlari" fermer xo'jaligi rahbari Ulug'bek Begimov tomonidan Kichik Qarnab hududida 6,4 gektar yer maydonida 200 ta ish o'rni yaratilishi ko'zda tutilgan gips kukuni ishlab

BIZ ISHLAYLIK, BAHONI XALQ BERSIN

(Davomi. Boshlanishi 1-sahifada).

Yana bir tadbirkorimiz Bekzod Ibatov eronlik tadbirkorlar bilan hamkorlikda "Ario Granit" qo'shma korxonasi tashkil qilib, Qarnabota hududida 20 gektar yet maydonida temir-beton mahsulotlari ishlab chiqarish, granitni qayta ishslash va astafat zavodi loyihibarini amalga oshirmoqda. Bugungi kunda 2 million dollar qiymatidagi texnika va uskunalar olib kelinib, qurilish ishlari olib borilmoqda.

Qarnabota hududida yana bir tadbirkor Artyom Sarkisyans "Grk Alyans" nomli xususiy korxona tashkil qilgan. Bu subyekt viloyatda kaolini qazib olish va qayta ishslash faoliyatini bilan shug'ullanadigan yagona korxona hisoblanadi. Hozirgi kunda bu yerda 100 kishi ish bilan ta'minlangan.

Ma'lumot uchun, kaolin - qog'oz, chinni, fayans, kimyo, rezina sanoatida, o'tga chidamli buyumlar va izolyatorlar tayyorlashda ishlatalidi. Birgina shu faktning o'zi korxonaning ahamiyati, uning istiqboli haqida aniq tanasuv beradi.

- 2019-2020-yillarda Yevropa davlatlari bilan katta loyihibar rejalashtirilgandi. Keyinchalik ular yo'unutildi, yo'kutligan natijaga erishilmadi. Shu ma'noda keyingi yillarda tumanga investitsiya kiritish shiddati pasay-gandek. Siz nima deysiz?

- Men qilingan ishlar haqida ma'lumotlarga to'xtalsam, baholashni esa zukru o'quvchilarning o'ziga qoldirsak.

Tumanimizda Angliya bilan hamkorlikda "Granit mining" korxonasi tashkil qilingan. Bu yerda 90 dan ortiq ish o'rni yaratilgan. Turli xil toshlarni qazib olish va maydalash bilan shug'ullanadigan korxona quvvati oyiga 90 ming kub. Hozirgi kunda korxona nafaqat viloyatimiz, balki qo'shni Navoiy, Buxoro viloyatlariga ham magistrallar yo'llarni ta'mirlash va yangi asfalt yo'llarni barpo etish uchun mahsulot yetkazib bermoqda.

Joriy yilning 1-choragida korxona faoliyatini kengaytirish uchun korxona ta'sischisi, chet ellik hamkor Y.Gavrissiak tomonidan qo'shimcha 1 million dollar miqdorida to'g'ri dan-to'g'ri investitsiya kiritildi.

Bundan tashqari, 2022-yilda Niderlandiyaning "Ario international" korxonasi bilan hamkorlikda qalay rudasini qazib olish va qayta ishslash loyihibarini amalga oshirish uchun "Staunum Taurus" qo'shma korxonasi ochilgandi. Korxona tomonidan 5 yillik shartnomaga asosan, qidiruv ishlari olib borilmoqda. Yaqinda qo'shma korxona rahbari loyiha uchun dastlabki 3,5 million dollar o'zlashtirilganligi va texnika, uskunalar olib kirilayotganligini ma'lum qildi. Ma'lumot uchun, qalay rudasini qazib olish Qarnabota mahallasini hududida amalga oshirilmoqda.

Bundan tashqari, Prezidentimizning Xitoy Xalq Respublikasi bilan aloqalarini yanada mustahkamlash hamda tadbirkorlik aloqalarini rivojlantirish maqsadida imzolagan qarorlariga asosan, Paxtachi tumanida 2 ta yirik loyihibarini amalga oshirish rejalashtirilgan.

Xususan, 100 million dollar qiymatidagi shisha hamda 50 million dollarlik kaolini qayta ishlab, kafel va keramik mahsulotlari ishlab chiqarish loyihibarini hayotga ttabiq etiladi. Hozirgi kunda bu loyihibar uchun Paxtachi tumanida 5 yillik shartnomaga asosan, qidiruv ishlari olib borilmoqda. Yaqinda qo'shma korxona rahbari loyiha uchun dastlabki 3,5 million dollar o'zlashtirilganligi va texnika, uskunalar olib kirilayotganligini ma'lum qildi. Ma'lumot uchun, qalay rudasini qazib olish Qarnabota mahallasini hududida amalga oshirilmoqda.

Bundan tashqari, Prezidentimizning Xitoy Xalq Respublikasi bilan aloqalarini yanada mustahkamlash hamda tadbirkorlik aloqalarini rivojlantirish maqsadida imzolagan qarorlariga asosan, Paxtachi tumanida 2 ta yirik loyihibarini amalga oshirish rejalashtirilgan.

- Ijtimoiy-iqtisodiy o'sish tabiiyki, infratuzilma, kommunal xizmatlar bilan bevosita bog'liq. Aytung-chi, mazkur yo'nalishda keyingi 4-5 yilda nimalar o'zgardi?

Ularning samarasini nimalarda ko'zga tashlanyapti?

- Bu davrda, aniqrog'i o'tgan 4 yilda tumanida 162,1 kilometr yo'l asfalt qilindi. 88 kilometr elektr tarmoqlari yangilandi, 67 ta yangi transformator punkti o'rnatilib, 25 ta transformator punkti va 2200 ta simyog'och almashtirildi.

Albatta, bu ishlar birinchi navbatda tumanida tadbirkorlik rivojida alohida ahamiyat kasb etmoqda. Buning isbotini iqtisodiy ko'rsatkichlarda ham kuzatish mumkin. Zotan, savdo 5 barobarga ko'paydi. Shuningdek, sanoat 4,5 va xizmat ko'sratish 3,5 barobarga o'sdi.

Maqtanishga yo'y mang'u, lekin o'tgan yili sentabr oyida o'tkazilgan yig'ilishda "joylarda ishlari to'g'ri yo'lg'a qo'yilgani bois 25 ta tuman va shaharda sanoat hajmi 10 foizidan ko'paygani"ni davlatimiz rahbari e'tirof etgandi. Sanoat

yuqori sur'atda o'sgan hududlar orasida Paxtachi ham borligi bir tomondan g'ururlantirsa, ikkinchi tomondan mas'uliyatini oshirdi.

Darvoqe, shu o'rinda yana bir raqamni aytib o'tish lozim: qayd qilingan davrda 325 kilometr ichimlik suv tarmog'i tortildi. Bu nafaqat iqtisodiy salohiyatimiz o'sishi, shu bilan birga, aholi turmush sharoti yaxshilanishida muhim bo'limqoqda.

Albatta, hali oldindan qilinadigan ishlar ko'p, rejalar katta.

- Umuman, faoliyattingizning o'tgan davrida aholi daromadlarini oshirish borasidagi qaysi ishlarni sanab o'ta olasiz?

- Buni iqtisodiy raqamlarda ko'rib chiqsak: sanoat mahsulotlari hajmi 2019-yilda 206,7 milliard so'm bo'lgani holda 2023-yil yakunida bu ko'rsatkich 749,7 milliard so'mni tashkil qilgan. Ya'ni, sanoat mahsulotlari hajmi 3,6 barobar oshgan. Bundan tashqari, 2019-yilda aholi jon boshiga sanoat mahsulotlari hajmi 1,4 million so'm, 2023-yil yakuni bilan esa 5 million so'mga yetgan.

2019-yil jami ro'yxatdan o'tgan kichik tadbirkorlik subyektlari soni (fermer xo'jaliklarisiz) 596 ta, 2023-yil yakuni bilan 1416 tani tashkil etgan.

Tumanda 2023-yilda 21954 ta doimiy va mavsuyi ish o'rni yaratilishi belgilangan. Amalda esa bu ko'rsatkich 31025 tani tashkil qilib, ishsiz va band bo'Imagan fuqarolar bandligi ta'minlangan.

Shuningdek, tumanda olibay tadbirkorlikni rivojlantirish dasturi doirasida 3214 nafr ishsiz fuqaroga 70159 milliard so'm imtiozli kreditlar ajratildi.

Hokim yordamchilarini tomonidan band bo'Imagan va norasmiy faoliyat yuritayotgan tadbirkorlarni rasmilashtirish evaziga yil davomida 955 ta tashbiq etish rejasi belgilangan. Bu boradagi ishlar to'g'ri va tizimli tashkil etilgach, 155 ta YTT ro'yxatdan o'tkazildi.

Ihsiz, band bo'Imagan 190 nafr fuqaroga 615 million so'mlik subsidiya asosida asbob-uskunalar olib berildi.

Shu o'rinda yana bir ma'lumotga e'tiboringizni qaratmoqchiman. Bugungi kunda tumandagi 7579 ta xonadonga 834 gektar issiqxona mavjud. Bu o'rtacha 15 ming odam 1 yilda 3 marta hosil olish bilan mashg'ul degani. Chunki fevraliyun oylarida pomidor va bodring parvarishlandi, iyl-oktabr oylarida bodring, oktabr oyi oxiri yanvar oylarida ko'kat yetishtiriladi.

Hisob-kitoblarga ko'ra, har bir xonadon yil davomida o'rtacha 51,5 million so'm so'foya qiladi.

Bundan tashqari, baliqchilik bo'yicha Paxtachi maktabi yaratilgan. Qilinayotgan ishlar, olinayotgan daromad va boshqa jihatlarini ko'pchilik yaxshi bilgani uchun sohada amalga oshirilgan ishlarga alohida to'xtalmayman.

- Hokimlikni boshlagan davringizda Ziyoruddin Shaharchasi tuman markazi degan nomga munosib emasdi. Shu sababli obod markaz loyihasi doirasida katta ishlari olib borildi.

Biroq hali shaharchani zamonaviy tuman markazi deyish imkonsiz, bizningcha. Siz nima deysiz?

- Tuman markazida 2018-yilda 1971-1980-yillarda qurilgan 26 ta 2 qavatlari turarjoy mavjud edi. So'nggi 5 yil mobaynida 820 ta xonadonga mo'ljallangan 23 ta ko'p qavatlari turarjoy binosi qurib foydalishga topshirildi. Joriy yil sentabr oyida 189 ta xonadoni 2 ta 5 qavatlari uy qurib bitkazildi.

Ushbu turarjoy majmualarini oqova suv ta'minoti bilan ta'minlash maqsadida 2020-yilda oqova suvlarini tozalash inshooti hamda 6,9 kilometr tarmoq qurildi.

Bundan tashqari, shaharchamizda Davlat xizmatlari markazi, "Inson" ijtimoiy xizmatlar markazi, matbuot uyi, oilaviy poliklinika, yoshlar markazi qayta reconstruksiya qilindi. "Ziyoruddin Shaharchasi" zamonaviy qyofaga keltirildi.

Umuman, jami 50 dan ortiq ijtimoiy soha obyektlarida yangi qurilish, joriy ta'mirlash va reconstruksiya ishlari amalga oshirildi.

Katta ishlardan biri "Yoshlar bog'i"ni obodonlashtirish bilan bog'liq. Bu yerda musiqali favora o'rnatildi. Istirohat bog'ida 38 ta quyosh paneli tungi yoritish chiroqlari, 1,1 kilometr piyodalar yo'li, 48 ta o'rindiq tashkil etildi. Turli xil attraksionlar yashil maysazor kishilarga zavq bag'ishlaydi.

Yoqubjon MARQAYEV suhbatlashdi.

Paxtachida kaolin qazib olinmoqda

↓ Prezident qaroriga ko'ra

Bino va inshootlarning zilzilabardoshligi oshiriladi

Prezidentimiz 2024-yil 17-aprelda "Bino va inshootlarning zilzilabardoshligini oshirish hamda seysmik xavfni monitoring qilish faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" qaror qabul qildi.

Qarorga ko'ra:

2024-yil 1-iyundan MSK-64 shkalasi bo'yicha 8 va undan yuqori ballik seysmik faoliy zonalarda yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlarga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi. Bunda, seysmik faoliy zonalarda yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlarning loyiha-smeta hujjalari ularda kuchli zilzila sodir bo'lganda gaz va elektr tarmoqlarini avtomatik bloklash tizimi mavjud bo'lgan hollardagina shaharsozlik hujjalari eksperimentidan o'tkaziladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlarga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan loyihalash tartibi joriy etiladi.

2024-yil 1-iyundan yangi qurilishi rejlashtirilayotgan xavflilik omili III - IV toifa bo'lgan obyektlariga gaz va elektr tarmoqlarini kuchli zilzila paytida avtomatik bloklash tizimi bilan lo

Vazirlar Mahkamasi alohida uy-joyni (kvartira, uy, kvartrasing yoki uyning bir qismini) xususiylashtirishga rozilik ber-gan shaxslar to'g'risida ma'lumotnomha hamda davlat mulki obyektni xususiylashtirish uchun buyurtmanoma berish bo'yicha davlat xizmatlarini ko'rsatishning ma'muriy regla-mentlarini tasdiqlash haqida qaror qabul qildi.

Uy-joyga oid davlat orderi mahalliy hokimlik tomonidan beriladi

Unga ko'ra, 2024-yil 1-iyuldan boshlab xususiy-lashtirigan uy-joylarga oid davlat orderlari va ma'lumot-nomalar tuman (shahar) hokimliklari tomonidan beriladi.

Hujjat bilan quyidagi davlat xizmatlarini ko'rsatishning ma'muriy reglamenti tasdiqlamoqda:

alohida uy-joyni (kvartira, uy, kvartrasing yoki uyning bir qismini) xususiylashtirishga rozilik bergan shaxslar to'g'risida ma'lumotnomha berish bo'yicha;

davlat mulki obyektni xususiylashtirish uchun buyurt-manova berish bo'yicha.

Mazkur xizmatlar DXM (davlat xizmatlari markazlari) va YalDXP orqali ko'rsatiladi va ular uchun yig'im un-dirilmaydi. Ma'lumotnomani olish uchun so'rovnomaga uy-joyga bo'lgan mulk huquqini tasdiqlovchi hujjat, mulkdorning oila a'zosi bo'lgan taqdirda – qo'shim-

cha ravishda ushbu faktini tasdiqlovchi hujjat (mulkka egalik qilish huquqini tasdiqlovchi hujjat bilan birga), vakilning vakolatini tasdiqlaydigan ishonchnoma ilova qilinadi. Uzog'i bilan 1,5 saat ichida murojaat etuv-chiga tegishli ma'lumotnomha taqdim etiladi. Davlat mulki obyektni xususiylashtirish yuzasidan berilgan buyurtmanoma bo'yicha 5 ish kuni davomida murojaat etuvchiga tegishli holatlari tekshirilgandan so'ng 30 kun ichida unga qo'shimcha xabarnoma yuborilishi ma'lum qilinadi.

Hujjat 2023-yilning 29-noyabridan kuchga kirgan.

Xurshida FOZILOVA,
Samarqand shahar Davlat xizmatlari markazi katta mutaxassis.

Energetika sohasidagi o'zgarishlar

qonuniy asoslarga ega

Matbuot uyida viloyat adliya boshqarmasi tashabbusi bilan ommaviy axborot vositalari xodimlari uchun tashkil etilgan anjumanda yoqilg'i-energetika sohasidagi islohotlar, haqida ma'lumot berildi.

- Vazirlar Mahkamining "Yo-qilg'i-energetika sohasida bo-zor mexanizmlarini joriy etishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori iste'molchilarini yoqilg'i-energetika resurslari bilan ishonchli ta'minlash, aholi xonadonlarida qayta tiklanuvchi energiya manbalari o'rnatilishi va energiya tejovchi texnologiyalar keng joriy etilishini rag'batlantrish, yoqilg'i-energetika resurslari narxlarining shakllanishini bosqichma-bosqich bozor tamoyillariga o'tkazishni davom ettirish maqsadida qabul qilindi, - deydi viloyat adliya boshqar-

masi bo'lim boshlig'i Orifjon Muhammadiyev. - Ijtimoiy himoyaga muhtoj aholi qatlamin qo'llab-quvvatlash maqсадida elektr energiyasi va gaz narxlarini belgilashda joriy etilayotgan "ijtimoiy me'yor" tizimi aslida yengililik hisoblanadi. Dunyoning ko'plab davlatlaridagi singari sohadagi tabaqalana-ti tizimi qonuniy asoslarga ega.

Tadbirda o'zgarishlar sababli soha korxonalarida amalga oshirilayotgan modernizatsiya va rekonstruksiya ishlari tufayli yurtimzdagi barcha iste'molchilar uchun sifatlari, uzuksiz va adolatlari tariflarda elektr energiyasi yetkazib berilishi lozimligi ta'kidlandi.

- Yillar davomida eskirib ketgan asbob-uskunalarda ishlab kelganimiz tufayli ko'p yo'qotishlarga duch

kelyapmiz, - deydi "Hududgaz Samarqand" gaz ta'minoti filiali direktori o'rinnbosari Vahob Halimov. - Nati-jada aholiga zarur miqdordagi tabiiy gazni yetkazib berishning imkon bo'lmayapti. Bugungi kunda amalda bo'lib turgan tariflari haqiqiy tannarxni qoplamaydi va soha subsidiyalar eva-ziga faoliyat yuritib kelmoqda. Agar davlat budjetidan beriladigan subsidiyalar to'xtatilsa, tarmoqlar eskiligicha qolaveradi, uzatish quvvatlarini yangilanmaydi. Tabiiy gaz va elektr energiyasini ishlab chiqarish ko'paymaydi va uzhishlar soni, muddati kundan-kunga ortib boraveradi.

Anjumanda jurnalistlarning savolari soha mas'ullari batafsil javob berishdi.

Dilmurod TO'XTAYEV.

Insoniy fazilatlar targ'ibotchisi edi

Irisboy Jo'rayev bilan hamqishloq, hamkasb sifa-tida birga ishlaganmiz. U kishi o'z davrining o'qimishli, fidoyi insonlardan biri edi. Hayotini maz-munli o'tkazib, umrini baxtiyor yashab, olijanob fazilatlari bilan o'zidan yaxshi nom, yorqin xotira, iibrat olishga arzигlik fazilatlar qoldirdi. Shogirdlari, teng-to'shlari, barcha tanigan-bilganlar hozir ham gap-gashtak, gurunglarda ustozni faxr bilan eslaymiz.

El-yurt orasida yuksak hurmat-e'tiborga ega bo'lgan, har qanday davranni dilkash gurungi bilan o'ziga qarata olgan bu inson kimyo fani bilimdoni, tajribali uslubchi, mehribon ustoz, yaqin maslahatqo'y, insoniy fazilatlar targ'ibotchisi edi...

I.Jo'rayev 1946-yil Nurobod tumanining Boshquduq qishlog'ida tug'ilgan. Otasi Ahmad aka urushga ketib, halok bo'lgan. Otasidan erta ayirlagan Irisboy emizikli paytidayoq onasi Oyniz opa qo'lida yetim qoldi. Tumanning Ulus qishlog'idagi maktabni tutgatgandan so'ng Samarqand davlat universitetining kimyo fakulteti kechki bo'limida tahsil oldi. O'qish davrida Samarqand shahridagi maktablarda kimyo fani o'qituvchisi bo'lib ishlab, o'sha davr maorif sohasi rahbarlari nazariga tushdi. Ularning kuchli bilan 1969-yilda viloyat xalq ta'limi boshqarmasiga uslubchi sifa-tida ishga olindi. Harbiy xizmatni o'tab qaytgach, viloyat pedagog xodimlar malakasini oshirish institutida o'qituvchi, keyinchalik kafedra mudiri vazifalarida faoliyat ko'rsatdi. So'ng Past Darg'omi tumanini maorif bo'limi uslubiy birlashmasi boshlig'i lavozimiga ishga taklif etildi. Bu dargohda ma'lum muddat ishlagandan so'ng faoliyatini Sovetobod tumanini (hozirgi Nurobod tumanini) tashkil etilishi munosabati bilan tuman maorif bo'limi uslubiy birlashma boshlig'i lavozimida davom ettirdi. Shu davrda Iris Ahmedovich halol

mehnati bilan Nurobod tumani maorif tizimini tashkil etish yo'lida sidqidildan xizmat qildi.

Yaxshi insonni, uning ijobji sifat va fazilatlarini nafaqat hamqishloqlari, balki uzoq-yaqindan bilgan odamlar ham ko'p eslaydi.

- Iris boboni har eslaganimda ko'z oldimda bosiq, sermulohaza, har bir gapini salmolab aytadigan, xushefe'va olijanob odam gavdanadi, - deydi O'zbekiston Jurnalistlar uyushmasi a'zosi Jamoliddin Hotamov. - U kishi bilan bundan o'n yilcha muqaddam Navoiy viloyati "Do'stlik bayrog'i" gazetasi muxbirini vazifasida ishlagan paytalarin tanishganman.

Keyinchalik Iris boboning ko'p suhbatlarini oldim. Bir necha bor qishlog'idagi uyida mehmon bo'lganman. Har borganimiza momomiz ikkalasi bog'laridagi yong'oq, olma, anor kabi mevalardan ulashardi. Otaxon hech qachon bizdan qimmatli maslahatlarini ayamasdi. Turmushning achchiq-chuchugini ko'p totganidan hayotiy tajribasiga suyanib aytgan pand-nasihatlari umrim mobaynida ko'p asqotdi. Taajublanarli, kim bilan gurung qilgan bo'lsam, barchasi Iris bobo haqida faqat ijobji ta'rif bergan. Bundan shu xulosaga kelganmani, demak, otaxon butun umr yaxshi inson bo'lib o'tgan va o'zidan yaxshi nom qoldirgan.

Iris bobo shahrizimga qadam ranjidi qilsa, albatta, kamaniyo'qlardi. Oxirgi marta Navoiy viloyati endokrinologi-

ya dispanseri shifoxonasida davolanayotganida yo'qladim. Yangi yil arafasi edi. Iris boba juda ham quvoniv ketdi...

I.Jo'rayev turmush o'trog'i Hanifa aya bilan 8 nafar farzandni ulg'aytirib, uylu-joyli qildi, nufuzli olyi o'quv yurtlarida o'qitdi, el koriga yaraydigan farzandlar qilib tarbiyalid.

Ustoz jamiyatni olg'a boshlovchi va uning ertangi kunini ta'minovchi, ta'bir joiz bo'lsa, to'g'ri yo'l ko'rsatuvchi bir yo'chi yulduz. Shu sababli doimo jamiyat rivojida ustozlarning o'rni beqiyos. Chunki ular yosh avlodga nafaqat ta'lim beradi, balki yosh shogirdlari qo'lidan tutib, hayot saboqlarini, insoniy fazilatlarini chin yurakdan qalbiga joyladiy, yaxshi duolar bilan nurli manzillarga olib boradigan katta yo'lda kuzatib qo'yadi. Shuning uchun bu kasb egalari haqida "Ustoz otangdek ulug'", deya e'tirof qilinadi.

Shafqatsiz o'lim qadrondimizni 76 yoshida oramizdan olib ketdi. O'zidan egzu ishlari bilan yaxshi iz qoldirgan, Nurobod tumanini rovijoilantirishga beqiyos hissa qo'shgan, hudud xalq ta'limi sohasiga ilk tamal toshini qo'yib, odamlar ma'rifatining yuksalishi uchun xizmat qilgan Irisboy Jo'rayevning xotirasini qalbizimda mangu yashaydi.

Boymat QO'CHQOROV, mehnat faxriysi.

REKLAMA, E'LONLAR, BILDIRISHLAR / Gazetamiz haftada uch marta - seshanba, payshanba va shanba kunlari chop etiladi / Gazetada chop etilayotgan reklama va e'lонlar tezkor, samarali va hamyonbop / MUROJAAT UCHUN TELEFON: 66-233-91-56

DA'VOLAR BO'LSA

Samarqand shahrida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Yusupova Dilsura Hasanovna notarial idorasida marhum Talibova Uzro Turabovnaga (2021-yil 9-iyunda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun mero ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Yusupova Dilsura Hasanovna notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarcand shahri Abdurahmon Jomiy ko'chasi, 64-uy.

***

Samarqand shahrida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Yusupova Dilsura Hasanovna notarial idorasida marhum Melikov Uktamga (2022-yil 13-novabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun mero ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Yusupova Dilsura Hasanovna notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarcand shahri Abdurahmon Jomiy ko'chasi, 64-uy.

***

Samarqand shahrida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Saidova Zarina Xisravovna notarial idorasida marhum Xakimov Miskalga (2007-yil 22-martda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun mero ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Saidova Zarina Xisravovna notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarcand shahri Abdurahmon Jomiy ko'chasi, 64-uy.

***

Samarqand shahrida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Saidova Zarina Xisravovna notarial idorasida marhum Bodirov Abduraxmon Javunboyevichga (2020-yil 10-avgustda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun mero ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Saidova Zarina Xisravovna notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarcand shahri Abdurahmon Jomiy ko'chasi, 64-uy.

***

Samarqand shahrida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Rahimova Komila Faxriyevna notarial idorasida marhum Ruziyev Urakga (2001-yil 24-aprel-da vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun mero ishi

ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Rahimova Komila Faxriyevna notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarcand shahri Abdurahmon Jomiy ko'chasi, 51-uy.

***

Samarqand shahrida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Rahmonov Sarvar Ne'matilloyevich notarial idorasida marhum Artikov Xikmatulaga (2006-yil 6-yanvarda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun mero ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Rahmonov Sarvar Ne'matilloyevich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarcand shahri Gagarin ko'chasi, 60-uy.

***

Samarqand shahrida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Jo'rayev Mumin Ne'matjonovich notarial idorasida marhum Usmonova Ugulga (2020-yil 3-avgustda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun mero ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Jo'rayev Mumin Ne'matjonovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarcand shahri Abdurahmon Soniy ko'chasi, 1-uy.

***

Samarqand shahrida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Bobomurodov Pirmamat Isomiddinovich notarial idorasida marhum Negmatova Roxat Muminovnaga (2020-yil 7-oktabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun mero ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Bobomurodov Pirmamat Isomiddinovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarcand shahri Beruniy ko'chasi, 12-uy.

***

Samarqand shahrida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Aminov Mashurjon Yusufovich notarial idorasida marhum Razakov Abdurafiq Abdukarimovichga (2021-yil 11-iyulda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun mero ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Aminov Mashurjon Yusufovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarcand shahri Sug'diyona maskani, 14/12-uy.

***

Samarqand shahrida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Umarov Akmaljon Shavkatovich notarial idorasida marhum Zamanov Yuliy Rifkatovichga (2023-yil 2-aprelda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun mero ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Umarov Akmaljon Shavkatovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarcand shahri Abdurahmon Jomiy ko'chasi, 17-uy.

***

Payariq tumanida xususiy amaliyat bilan shug'ul-anuvchi notarius Ortiboyev Aziz Azamatovich notarial idorasida marhum Jurayeva Mubora Tursunboyevnaga (2013-yil 15-iyunda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun

Erta tongda ko'zimizni mayin musiqa sadolari ostida ochamiz, "budilnik" jiringlaydi. Nonushta ham sokin musiqa bilan mazaliroq tuyuladi. Qo'l telefonida musiqa, mashinada musiqa, xordiq chiqarish uchun musiqa, to'yu tomoshalar, bayramlar-ku, usiz o'tmaydi. Madaniy hayotimizning ajralmas bu unsurida katta kuch va imkoniyat mujassam - insonlar tafakkuriga ta'sir qilish imkoniyati.

Ayni mavzuda mulohaza yuritishimizga turki bo'lgan ayrim holatlar haqida: meni viloyatimizdagi maktablardan birining telegram guruhiga qo'shishdi. Unda o'quvchi-yoshlarning madaniy tadbirlardagi chiqishlari joylashtirilar ekan. Kuzatdim, xorijiy tildagi qo'shiqlar ijrosi va raqsular ham bisyor. Biroq bir o'quvchining o'zga tilda aytgan qo'shig'i hech bir qoligiga to'g'ri kelmasdi. Tilni bilmaydiganlar uchun yoqimli ohang. Ammo mazmuni... E'tirozindan so'ng guruhdan "surgun" qilindim. Hech kim, hatto o'qituvchilar ham "Bu to'g'ri aytypoti, yoshi bola oylnoling qomati haqida qo'shig'i aytmaydi-ku", demadi.

Bu-ku, dunyoning "kir" ishlardan bexabar yosolar ekan, yaqin-yaqingacha ayrim esini tanigan odamlarimiz ham mashinasida angliyalik "mashhur" xonadaning noodatiy shahvoni hirsularni madh etuvchi qo'shig'i balandlatib eshitib yurgani yolg'onmi? Uning fonida video montaj qilib, kulqiga qolgan blogerlar-chi? Kimlarni, nimalarni madh etyapmiz o'zi?

NOMI O'ZBEKCHA, ESHITILISHI...

Miliylikni qadrlaydiganlarga "zamondan ortda qolgan", degan tamg'anı bosamiz. Mustabid tuzumdan esdalik qarash, barcha milliy qadriyatlarni eskilik sargitiga chiqargan g'oya ta'siri bu. Afsuski, undan haligacha qutulganimiz yo'q. Yomon bo'lsa ham chetniki bo'lsin deymiz. Imkoni bo'lsa, ust-bosh Turkiyaniga, qo'l telefoni Amerikanikni, soit Shveysariyaniki bo'lishi kerak. Oshni uya ham yesa bo'ladi, ko'chaga chiqsak, bolalarga KFS, pitsa, xot-dog olib beramiz. Zararli bo'sha, nima qilibdi. Adibimiz Said Ahmadning "Kelinlar xo'roqzand xorijnikni desa, yotib yalaydi", degan kinoyali ibora bugun ham o'z ahamiyatini yo'qtomagandek.

Bu gap faqat moddiyatiga taalluqli emas. "Ommaviy madaniyat" va u orqali singdirilayotgan makfura "xo'rozqand"larning eng xavfisi hisoblanadi. San'at esa uni bizga o'rabi-chirmab, ishtahani ochanlig shaklda yetkazayotgan quroqla aylangan. O'z-o'zimizga qarshi ishlayotgan qurol.

— Igli badiiy kengash bo'lar edi, - deydi O'zbekiston davlat filarmoniysi viloyat bo'limi rahbari Odil Rustamov. — San'atkorlar tomonidan tayyorlangan har qanday "mahsulot" avval unda tahlii qilinib, ruxsat berilgina, ommaga chiqarilardi. Balki xalqimizning o'lamas asarlari yaratilishi shu "tegimron" sababchi bo'lgandir. Bugun nazorat deyarli yo'q. Istagan inson o'zini san'atkor, deb e'lon qilyapti va "mahsulot"ini ijtimoiy tarmoqlar orqali tarqatypdi. Nazorat haqida gap o'chsgiz, "senzurachi", "eski tuzum tarafodi"ga chiqarishadi. O'zlariga qo'yib bersangiz, buzuqlikni ham zamonavilik, deb ataydi. Xonandalarimiz aytayotgan qo'shiqlari eshitishlasi hisoblasizmi? Yarmi xorijdan ko'chirilgan, qolgan yarmi tuturiqsi. Dard yo'q, mazmun yo'q she'rlarida.

Ijtimoiy tarmoqda "o'zbek xit qo'shiqlari", deya qidiruv berib, birinchi veb-saytga kirdik. Ro'yxatda "Kuyov bo'lish mazza-da", "Kayf-kayf", "Sovg'a qil", "Yuragim onangni uyimas", "Malikam", "Qizil ko'ylagim sen uchun emas" degan nomlarni o'qidik. Ikkinchisi, uchinchi veb-saytda ham shunga o'xshash estrada qo'shiqlari "top"ga chiqqan. Bari sevgi va ayrliq, kaytu safo, maishiy ikir-chikirlar haqida.

Shularidin birining matniga qarang:

*Qizil ko'ylagim sen uchun emas,
Uzun sochlari, sen uchun emas.
Yozgan she'rlaring o'zinginki emas,*

Sening sevging ham men uchun emas.

Senga bergen savolimga javob bermaysan,

Hech bo'limasa, telegramdan yozib qo'ymaysan...

Bu nima degani? Kishini tafakkurga undaydigan, ruhiyati oziqlanitiradigan kuchli qo'shiqlar qani? Nomigina o'zbekcha, ammo eshitilishi ajnabi bo'lgan bunday qo'shiqlarga olinayotgan kliplarni-ku tariflashga hojat yo'q.

Mavzu doirasida odamlarning fikrlerini o'rganan ekanniz, ularning orasida talab bo'limasa, taklif bo'limaydi, deganlar ham bo'ldi. Bu iqtisodiyotda to'g'ridir, biroq madaniyat borasida boshqacha bo'lishi kerak nazarimizda. Sababi inson xato qilishga moyil. Ko'ngiliga qo'yib bersak, nimalarni tusamaydi? Agar madaniyat bositgan layklarga qarab rang olaversa, eng jirkanchi ijod namunalari "top"ga chiqishi shubhasiz. Ishonmasangiz, ijtimoiy tarmoqda tajriba o'tkazib ko'ring, "Odamlarni boshqarayotgan ohanglar" yoki "Xiyonatkor kelin taqdiri", qay bir sarlavhal maqola yoki video ko'proq ko'riladi deb o'ylaysiz? Natija oldindan aniq. Shunday ekan, madaniyat, xususan, musiqa san'ati ham avalo, odamlarning manfaatiga xizmat qilishi kerak. San'at tomoshabinga ixtisoslashishi emas, balki tomoshabinni ixtisoslashirishi lozim.

"WELCOME" YOKI "ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ"

Aholisining asosiy qismi o'zbek, davlat tili o'zbek tili bo'lgan mamlakatning chekka bir qishlog'ida ochilgan do'kon peshtoqida ham "Welcome" yoki "Добро пожаловать" degan yozuvni ko'rish mumkin. Bu q'alati emasmi? "Open", "Close", "Открыто", "Закрыто" shular jumlasidan. Bunga e'tibor ham bermaymiz,

Odamlarni boshqarayotgan OHANGLAR

Yoxud tomoshabin qachon ixtisoslashadi?

shundaymi? Sababi, bizning tafakkurimiz shu tildagi madaniyatga to'yingan. Va bu to'ynish asta-sekinlik bilan, yillar davomida ortib bormoqda.

Garvard universiteti professori Jozef Nay o'zining "Yumshoq kuch" asarida "ommaviy madaniyat"ning siyosi ta'siri haqda to'xtalar ekan, amerikalik tarixchi, shoir va folklorshunos Karl Sendburgning 1961-yildagi nutqidan itibosib keltiradi. Unda shunday deyilgan: "Golivud Garvarddan ustunmi? Javob quydigicha: Garvard kabi benugson emas, lekin shunga qaramay ahamiyat yatlairoq". Bu madaniyat har qanday shaklda bo'lishdi qan qat'i nazar, xoh u iboyib bo'ladimi yoki teskar, o'z xaridorini topishi va bu ma'lum bir siyosiy kuchlarning manfaatiga xizmat qilishini anglatadi. Muallif buni "yumshoq kuch", deb ataydi. Uning asosiy vositalari esa kino, san'at, adabiyot, ilm-fan hamda axborot hisobnadi.

Ayni fikr faqat Amerikaga taalluqli emas. Bugungi geosiyoysi makonda makfuraviy ta'sir obyektlari haddan ziyyod bo'p. Misol uchun, turkcha seriallar ishqibozlari Istanbulda, zamonaviy kinolarni xush ko'ruchilar Yevropada, rus qo'shiqlari ixlosmandlari Moskvada yashashni orzu qiladi. Tomoshabin hatto ularning tilini bilmasligi ham mumkin, ammo qalb yaqinligini sezadi. Qo'shibiada ular o'sha kuchning har qanday siyosatiga ko'z yumaadi, g'oyalalarini qo'llab-quvvatlaydi. Madaniyatimizdagi bu bo'shiqni to'dirdimas ekanmiz, buni boshqalar to'ldiradi va biz ularning manfaatiga xizmat qilamiz.

MA'NAVİ TAHİDİĞİ QARŞI KURASHADİĞİ "ARMIYA" MİZ BORMI?

Bu shunday tahdidiki, uni kuch bilan yengib bo'lmaydi. Uning uchun chegaralar yo'q va istaymizmi-yo'qmi, u bilan doimiy mulog'otda bo'lamiz. Xo'sh, unga qarshi qanday kurashish mumkin, dersiz? Albatta, o'z quroli bilan – madaniyat orqali. Faqat uni ham to'g'ri qo'llash masalasi bor. Bunda eng katta mas'uliyat mahalliy ijod ahli hamda madaniyatning har bir mahalla, xonadonga kirib borishini ta'minlaydigan madaniyat xodimlari zimsida qolmoqda.

Ayni masalada Prezidentimiz raisligida 2023-yil 22-dekabrda o'tkazilgan Respublika Ma'naviyat va ma'rifat kengashining kengaytiligan yig'ilishida muhim fikrler bildirilgan edi. Unda mas'ullar oldiga "G'oyaviy-makfuraviy sohada raqobatga tayyormizmi?", "Yoshlarimizning tarbiyasi murakkab zamon talablariga javob beryaptimi?", degan dolzarb savollar qo'yildi. Yurtboshimiz "Agar biz bu yorug' dunyoda "o'zbek", "o'zbekistonlik", "O'zbekiston" degan nomlar bilan yashab qolishni istaydigan bo'lsak, bu savollarga bugun javob topishimiz va ularni hal etish bo'yicha amaliy harakatlarni aynan bugun boshlashimiz shart", deya ta'kididi. Yaqin kelajakdag'i vazifalar, maqsadlar aniq qilib tashkil. Endi ularni to'g'ri ijro qilish qoldi.

Viloyatimizda 80 ta madaniyat markazi, 32 ta bolalar musiqa va san'at maktabi, 4 ta davlat teatri, 29 ta badiiy jamao faoliyat yuritadi, - deydi viloyat madaniyat boshqarmasi madaniy faoliyatni rivojlantirish va xalq ijodiyati shu' basi mudiri Valijon Mararov. – Ular Samardangning bugungi madaniy qiyofasini yaratadi. Albatta, tegishli rejalar tuzilgan, har bir xodimga mahalla va tashkilotlar biriktilirgan. Lekin ishni tashkili etish mexanizmi oqsayıpti. Misol uchun, o'tgan yili viloyatimizda turlari darajadagi 1500 va ortiq tadbir o'tkazildi. Ularga tayyorgarlik ko'rish uchun jalb qilingan xodimlar, texnika va mehnat ko'lamini tasavvur qila olasizmi? Besh daqiqalik sahna ko'rinishining o'zida o'nlab ijodkorning mashaqqatli mehnati bor. Bu yil ham yulayimizda tadbirlarga mezbonlik qilishi kutilmoqda. Ijodkorlarning rag'batli ham mehnatiga mos bo'lishi kerak. Yuklama va rag'batning nomutanosisligi ortidan sohada kadrlar qo'nimsizligi yuzaga kelgan. Oliy ma'lumotli mutaxassislar ishni tashlab, boshqa, daromadliroq sohalarga o'tib ketyapti.

Ishonish qiyin, ammo bugun madaniyat markazi xodimining oylik maoshi yuritmidagi mehnatiga haq to'lashning eng kam miqdoriga yaqin ekan. Bu ma'lumotdan keyin ularga "Nega mahallalarga chiqib, saviyali tadbir o'tkazmayapsiz?", degan savolni berish noqaylay. Ozgina iqtidori namoyon bo'lgan qo'shiqchining to'ylardan ortmay qolishi sababi ham shunda. Ular qaynaydi. Biz ham yoshlarga bolalgidan folklor va milliy

odamlarning istagidan kelib chiqib ijod qilinadi. Bu istak bizni qayerga yetaklashi haqida yuqorida qayd etdi.

— Biz o'zimizga yuklatilgan vazifalarini vijdon bajarishga harakat qilyapmiz, - deydi Bulung'ur tumani madaniyat markazi rahbari Bobomurod Ro'ziyev. — Belgilangan reja assosida mahallalarda madaniy tadbirlar o'tkazilyapti. Amroksaksariyat mahallalarda buning uchun yetarli sharoit yo'q. Bu bir muammo bo'lsa, ikinchisi malakali kadrlar yetishmasligi. Maosh kam, qolaversa, madaniy tadbirlarni o'tkazish xizmatlari pullik qilingani bilan ko'p hollarda tekkinga ishlayapmiz. Yaxshi mutaxassislar viloyat markazi yoki Toshkentga ketib qolayti.

Tumanda ishlayotgan 65 nafar madaniyat xodimidan bor-yo'g'i 5 nafari oliv va 5 nafari o'rta-maxsus ma'lumotga ega ekan. Qolganlari maktabni tugatgan. Kadrlar yetishmaydi, borlari ham mutaxassis emas. Bu viloyatimizdagi eng namunalni madaniyat markazlaridan birida vaziyat. Holbuki, madaniyat markazlari to'g'risidagi namunaviy nizomming 5-bandida tumanlar va shaharlar markazlарining har birida bittadan markaziy madaniyat markazlari, qishloq va shaharchalarda aholi soni 7 ming nafar va undan ortiq bo'lganda, markazlar tashkil etish belgilangan. Aholi soni ortib borayotgan bo'lsa, nega tizim kengayish o'rniq torayib, "holisz" lanib boryapti?

Pullik xizmatlar masalasida. O'zbekiston Respublikasining "Madaniy faoliyat va madaniyat tashkilotlari to'g'risida"gi Qonuni 29-moddasida madaniyat markazlari ommaviy bayramlar, tomoshalar hamda xalq sayillarini tashkil etish, yuridik va jismoniy shaxslar bilan tuzilgan shartnomalarga ko'ra, ijtimoiy-madaniy bo'sh vaqtini tashkil etish sohasida pulli xizmatlar ko'rsatishi belgilangan. Ya'ni, vazirlar tomonidan tashqilangan arym tadbirlarning tashqari, barcha tadbirlar, xoh uni hokimlik tashkil qisish, xoh xususiy tashkilot, xizmatlar pullik bo'lishi kerak. Bu mablag' o'z navbatida sohanai rivojlantrish, tadbirga jalb qilingan xodimlarni rag'batarilishiga o'rnatirildi. Ayni muammo faqat Bulung'ur tumaniga taalluqli emas. Misol uchun, O'zbekiston davlat filarmoniysi viloyat bo'limi o'tgan yili 150 ta madaniy tadbir o'tkazgan bo'lsa, shunday bor-yo'g'i 17 tasiga pul to'langan. Nima, qonun ishlamaydim? Madaniyat xodimlari nimanning hisobiga faoliyat yuritadi? Madaniy terrorga qarshi birinchi safda turib jang qilishi kerak bo'lgan "askar"larni "och" qoldirishning oqibati nima bo'ldi?

Afsuski, biz faqat oqibatlar bilan kurashib yashayapmiz. Uning tahlili va mulohaza asosida ish yuritisha organmaganimiz. Vaholanki, qarshimizda turgan kuchlar kelgusi 10 yillik uchun ham reja tuzib qo'yani aniq. Prezidentimiz "Bugun ma'naviyat boshqa sohalar o'n qadam oldida yurishi, ma'naviyat yangi kuchga, yangi harakatga aylanishi kerak", deganda balki shuni nazarda tutgandir?

YOSHLARGA MILLIY CHOLG'UNI ÖRGANISH NEGA KERAK?

— Milliy madaniyatimiz juda boy, uni chetlab o'tib, xorij san'atidan ilhom olishimiz katta xato, - deydi xonanda Valijon Ermatov. — Buning oqibatida qo'shiqlarimizning saviyasi tushib bormoqda. Aksariyat ijodkorlar bugun faqat to'g'itmosha, "diskoteka"larga moslab qo'shiq yaratyapti. To'g'ri, bunday sayoz ashulalarning umri qisqa bo'ladı, biroq shu davr avlodining tafakkurida qanday muhrulanishini o'ylab ko'rish kerak. Bu bilan zamonaviy ijro usullaridan foydalanmaslik kerak, demoqchi emasman. Milliylik va zamonaviylik o'rta-sidagi muvozanatni topishimiz lozim. Shaxs men folklorimiz estrada yo'nalishida ijro etish ustida ishlayapman. Albatta, bu yo'lda ko'p mehnat qilish, izlanish kerak. Ayrimlarga o'xshab, tezda mashshur bo'lib ketmasiz. Ammo yakunni natija o'zini oqlaydi.

Suhbatdoshimizdan "Bugungi yoshlarni madaniy terordan qanday himoya qilish mumkin?", deb so'radik. — Xorazmda bo'lganimda har bir xonadonda tor boriligi e'tiborimni tortdi, - deydi V.Ermatov. — U yerda oddiy inson ham tor chertib, u yoki bu murakkablikdagi milliy qo'shiqni kuylab berishi mumkin. Tabiyiki, yosh avlod buni ko'rib, milliy ohanglar sehrini qabiga joylab ulg'aymoqda. Shu bois xorazmcha qo'shiqlarni xorazmlardan ziyyoda qilib ijro etish qiyin. Ular kuyni yurakdan his qildi. Biz ham yoshlarga bolalgidan folklor va milliy

Mulohaza uchun mavzu

san'atimizning boshqa yo'nalishlarini o'rgatib borishimiz kerak.

Mazkur tajriba Prezidentimizning 2022-yil 2-fevraldaqagi "Madaniyat va san'at sohasini yanada rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarorida ham o'z aksini topgan. Unda xususan, umumiyo rta ta'lim muassasalarida o'quvchilarga milliy musiqa cholg'ularidan kamida bittasini chala olish mahorati o'rgatilishi hamda bu haqda ularning ta'lim to'g'risidagi hujjatlari (shahodatnomaga) tegishli qayd kiritilishi belgilangan. Hujjatga muvofiq, musiqa fani o'qituvchilarining milliy cholg'ularidan kamida bittasini, 2023/2024-o'quv yillardan boshlab esa kamida uchtasini chala olish mahoratiga ega bo'lishi majburiy hisoblanadi.

Agar bu hujjat lozim shaklda ishlaganida, balki suhbатdoshimiz aytgan fikrlar amalga oshardi. Ammo uning ijrosiga qiziqib ko'rganimizda, aksini ko'rdik. Birinchidan, maktablarda musiqa darsi hamon haftasiga bir saat o'tilyapti. Bu 30 nafr o'quvchisi bor sindfa har bir bola cholg'u asbobini chalib ko'rish uchun haftada o'rtacha 1,5 minut beriladi degani. O'qituvchi to'garak tashkil qilishi ham mumkin, lekin hozirgi zamonda butun sindfa unda qatnashadi, deb aya olamizmi? Tabiiyki, shahodatnomaga tegishli qaydini kiritish masalasi ham kechikmoqda. Qarorda esa muddatlar aniq qilib belgilangan.

Mavzuga qancha chuqurlashsak, muammoning ildizi ham shuncha chuqurlashsak, yo'g'onlashib bormoqda. Eng qiziq'i, ularning ayrimlariga o'z vaqtida yechimlar ishlab chiqilgan, qarorlar qabul qilingan, biroq amaliy ish kutilganide emas.

"DO'PPİ" FENOMENI